

Małgorzata Spychała-Wawrzyniak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Filologii Romańskiej
malgorzata.spychala@amu.edu.pl

NOWATORSKIE ROZWIĄZANIA W OLIMPIADZIE JĘZYKOWEJ. PERSPEKTYWA UCZNIĄ

Innovative solutions in a foreign language competition
from the learner perspective

The aim of this article is to present a selection of novel tools used in organizing a foreign language competition. Particular attention will be focused on finalists' and laureates' opinions, expressed by means of a questionnaire administered for the needs of evaluation of innovative instruments used in the Spanish Language Competition. These include the *Moodle* platform, electronic tests, and a comprehensive website. Finally, we will present some recommendations for current and future organizers of foreign language competitions concerning the use of new technologies in their activities.

Keywords: innovative solutions, new technologies, online tests, Spanish Language Competition

Słowa kluczowe: innowacyjne rozwiązania, nowe technologie, testy *online*, Olimpiada Języka Hiszpańskiego

1. Wprowadzenie

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 roku (Dz.U. 2002 nr 13, poz. 125) dotyczącym organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad, olimpiady przedmiotowe obejmują i poszerzają treści podstawy programowej jednego przedmiotu

przewidzianego w ramowym planie nauczania. Olimpiadę organizuje się jako trójstopniowe zawody o zasięgu ogólnopolskim, w których wymagany jest od uczestników następujący zakres i poziom wiedzy oraz umiejętności:

- 1) w zawodach I stopnia (szkolnych i międzyszkolnych) – wystarczający do uzyskania oceny bardzo dobrej na zakończenie nauki przedmiotu,
- 2) w zawodach II stopnia (okręgowych) – niezbędny do uzyskania oceny celującej na zakończenie nauki przedmiotu,
- 3) w zawodach III stopnia (centralnych) – w zakresie wskazanym w programie danej olimpiady.

W olimpiadzie przedmiotowej mogą brać udział uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów, a od roku 2017/2018 uczniowie szkół podstawowych i branżowych, realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę¹.

Ministerstwo Edukacji Narodowej (dalej: MEN) co trzy lata organizuje konkurs na przeprowadzenie olimpiad przedmiotowych. W ramach organizacji olimpiad w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018 oraz 2018/2019 preferowane były oferty zakładające m.in. innowacyjność proponowanych rozwiązań w zakresie merytorycznym (podnoszące jakość olimpiady lub turnieju), a w zakresie organizacyjnym – zmierzające do wzrostu jej efektywności poprzez np. realizację etapu szkolnego w trybie *online*.

Celem artykułu jest przedstawienie wybranych nowatorskich narzędzi wykorzystanych w trakcie organizacji olimpiady językowej. Szczególną uwagę zwrócimy na opinie finalistów i laureatów, którzy w ramach przeprowadzonych ankiet dokonali oceny innowacyjnych narzędzi stosowanych w Olimpiadzie Języka Hiszpańskiego². Wśród nich znalazły się m.in. Platforma *Moodle*³, testy elektroniczne czy wszechstronny serwis internetowy. Na koniec przedstawimy kilka rekomendacji dla obecnych i przyszłych organizatorów olimpiad językowych dotyczących wykorzystania nowych technologii w olimpiadzie językowej.

---

¹ Zob. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 roku (Dz.U. 2017, poz. 1580).

² Olimpiada Języka Hiszpańskiego organizowana była w latach 2010–2016 przez Polskie Towarzystwo Neofilologiczne przy Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W sumie przeprowadzono sześć edycji tego konkursu.

³ Platforma *Moodle* to bezpłatna platforma internetowa, służąca do zdalnego uczenia się i nauczania.

2. Edukacja a nowe technologie

Stosowanie nowych technologii w szkole i poza nią cieszy się coraz większą popularnością. Internet, komputer to powszechne narzędzia dydaktyczne, które umożliwiają dostęp do różnorodnych baz danych i wspomagają umiejętności planowania oraz projektowania zadań (Kandzia, 2011). Marc Prensky (2010, 2012) wyjaśnia, że uczeń, który od urodzenia obcuje z różnymi multimediami (komputerami, telefonami komórkowymi, smartfonami, tabletami itd.) należy do generacji tzw. *Digital Natives*, czyli *cyfrowych tubylców*. Z kolei jego rodzice to tzw. *cyfrowi imigranci* (*Digital Immigrants*), którzy nie urodzili się w świecie cyfryzacji i w związku z tym są zmuszeni na bieżąco rozwijać swoje umiejętności z zakresu nowych technologii.

Ponieważ nowoczesne technologie stanowią integralną część życia młodych ludzi, wykonywanie ćwiczeń w formie elektronicznej nie stanowi już dla nich rewolucji edukacyjnej (Dryjańska, 2015). Dzisiejsi uczniowie są też na stałe połączeni ze światem, w którym natychmiast otrzymują tzw. *feedback*. Jeśli nie znają odpowiedzi na jakieś pytanie albo chcą znaleźć interesujące ich informacje, natychmiast je odnajdują w wyszukiwarce internetowej. To sprawia, że nie są oni przyzwyczajeni ani zmotywowani do zapamiętywania faktów, a następnie odtworzenia ich podczas sprawdzianu, gdyż mogą znaleźć rozwiązanie w ciągu kilku sekund w Internecie (Blink, 2016).

Z powodu rewolucji technologicznej z ogromną prędkością ewoluuje też mózg młodych ludzi (Davidson, 2011; Żylińska, 2013). Praca z Internetem sprawia, że oprócz tekstu wykorzystuje się też obraz i dźwięk, zwiększając tym samym dopływ informacji do mózgu. W konsekwencji uczeń dużo sprawniej przetwarza informacje i myśli, a także potrafi używać kilku narzędzi elektronicznych jednocześnie (Kandzia, 2011; Onotoria Peña, 2014). Gary Small i Gigi Vorgan (2015: 89-90) udowodnili, że mózgi osób które wcześniej pracowały z Internetem, wykazały zwiększoną aktywność neuronalną od tych, które czytały książkę w formie papierowej. W ich opinii podczas czytania mózg zużywa dużo mniej energii niż podczas szukania czegoś w Internecie.

Zmiany, jakie pod wpływem kontaktu z nowymi technologiami dokonały się w mózgach dzisiejszych nastolatków mają o wiele większy i głębszy zasięg niż badacze skłonni byli przypuszczać. Różnice w strukturze sieci neuronalnej cyfrowych tubylców i imigrantów mają swoje źródło w odmiennej socjalizacji, różnych typach aktywności i sposobach poznawania świata. Obie grupy postępują się też nieco innym językiem (Żylińska, 2013: 167).

Zastosowanie nowych technologii w nauczaniu wpływa również na rozwój autonomii ucznia. Dzięki narzędziom, takim jak platforma *Moodle* czy różnego

rodzaju e-kursy, uczeń może wypracować i zorganizować swój własny model pracy z nowym materiałem (Burbat, 2016). Anna Michońska-Stadnik (2013) oraz Krystyna Drożdżiał-Szelest (2004) zwracają uwagę, że wdrażanie uczniów do pracy autonomicznej w klasie jest szczególnie istotne w uczeniu się języków obcych, gdyż po zakończeniu edukacji szkolnej uczeń będzie potrafił podejmować działania mające na celu aktualizację wiedzy i rozwój umiejętności władania językiem⁴.

Nowe technologie mogą być też wykorzystane do bieżącej ewaluacji uczniów zarówno na lekcji, jak i poza nią. „Tego typu system z jednej strony aktywizuje uczniów, z drugiej daje uczącym bezpośrednią informację zwrotną dotyczącą efektywności stosowanych przez nich metod pracy, a przy okazji wskazuje grupy uczniów wymagające dodatkowego wsparcia” (Kordziński, 2012: 91).

Wprowadzanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do szkół ma na celu zwiększenie efektywności edukacji szkolnej⁵. By to osiągnąć, szkoła musi dysponować odpowiednim sprzętem i możliwością korzystania z Internetu, w szczególności z sieci bezprzewodowej. Z kolei nauczyciele, należący do grupy cyfrowych imigrantów, powinni na bieżąco rozwijać swoje umiejętności techniczne w celu wypracowania nowych metod pracy z generacją cyfrowych tubylców.

Marzena Żylińska (2013: 189) dodaje, że należy również opracować specjalny rodzaj materiałów edukacyjnych, które uwzględnią nowe sposoby przetwarzania i kodowania informacji, „rezygnując z dominującego typu zadań opartych na recepcji i reprodukcji”. Przykładem takich zadań mogą być tzw. *webquests* wymagające poszukiwania informacji w Internecie przy wsparciu nauczyciela⁶. Tego typu zadania należy wykonać, współpracując z innymi uczniami, a na koniec przedstawić je w formie prezentacji przed klasą. Joanna Stańczyk (2008: 316) nazywa ten rodzaj narzędzia dydaktycznego „wirtualną misją”, czyli „pracą zadaniową rozwijającą samodzielność poprzez autentyczne działania poszukiwania informacji, wykorzystania ich do realizacji konkretnego celu, przy jednoczesnym zaangażowaniu specyficznej i ogólnej wiedzy i umiejętności uczestnika”.

---

⁴ W tym przypadku szczególnie ważnym elementem edukacji jest zapoznanie uczniów ze strategiami uczenia się, które odgrywają istotną rolę w procesie przetwarzania informacji (Drożdżiał-Szelest, 2004).

⁵ Zdaniem Kazimierza Denka (1997: 92-93) *efektywność edukacji szkolnej* „wyraża zespół pozytywnych cech procesu dydaktyczno-wychowawczego, działań sensorycznych, a jednocześnie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych, przynoszących najlepsze rezultaty w postaci wyników w nauce (obejmujących: wiedzę, umiejętności, nawyki, zainteresowania i zdolności poznawcze oraz motywę, przekonanie i przyzwyczajenie się do ustawicznego kształcenia się).”

⁶ Przykładowo podczas lekcji języka obcego uczeń może poszukiwać informacji na temat właściwości struktur językowych, znaczenia nowych słów itd. W tym kontekście można skorzystać z metod pracy podejścia zadaniowego (Michońska-Stadnik, 2013).

Produktem finalnym może być przygotowanie planu jednodniowej wycieczki czy prezentacji na temat konkretnego regionu we Francji.

Biorąc pod uwagę powyższe opinie na temat nowych technologii w edukacji, możemy założyć, że uczniowie z nich korzystający będą pozytywnie nastawieni do zaproponowanych rozwiązań technologicznych w olimpiadzie przedmiotowej. Czy tak rzeczywiście jest, sprawdzimy, analizując opinie uczestników dotyczące nowatorskich narzędzi wykorzystanych w Olimpiadzie Języka Hiszpańskiego (dalej OJH).

3. Nowatorskie narzędzia w Olimpiadzie Języka Hiszpańskiego

W ramach nowatorskich rozwiązań dla potrzeb OJH został opracowany specjalny serwis internetowy, dzięki któremu uczniowie m.in. rozwiązywali części pisemne zawodów I i II stopnia w formie elektronicznej. Podczas testów *online* każdy uczeń zaznaczał swoje odpowiedzi na specjalnym arkuszu w formie papierowej. W przypadku awarii systemu i braku zapisu wyników komisje brały pod uwagę punktację z arkusza odpowiedzi. Niewątpliwie zaletą testów *online* był krótki czas oczekiwania na wyniki, jak również niskie koszty związane z wypełnianiem testów w wersji papierowej.

Przygotowując się do OJH, uczniowie mogli też korzystać ze specjalnie opracowanej platformy *Moodle*, na której znajdowały się materiały obejmujące tematykę wytycznych programowych poszczególnych olimpiad oraz testy językowe z poprzednich edycji. Na platformie były również materiały z obozu edukacyjnego⁷, a także warsztatów, które wówczas odbywały się w ośmiu miastach okręgowych Polski. Uczniowie, którzy z różnych przyczyn nie mogli uczestniczyć ww. przedsięwzięciach, dzięki udostępnionym streszczeniom tematycznym i materiałom dodatkowym przygotowanym przez prowadzących

---

⁷ Obóz językowy odbył się latem 2012 roku w Żerkowie k. Jarocina. Jego celem było umożliwienie uczestnikom kolejnej olimpiady rozwijania i doskonalenia umiejętności związanych z językiem hiszpańskim. Udział w obozie był nagrodą dla tych osób, które uzyskały dużą liczbę punktów w zawodach I i II stopnia, jednak nie zakwalifikowały się do finału. Dodatkowym kryterium była mała liczba godzin języka hiszpańskiego w szkole lub samodzielna nauka tego języka. W ciągu 10 dni 29 wybranych uczniów miało możliwość powtórzenia i poznania nowych treści, m.in. z zakresu gramatyki języka hiszpańskiego, słownictwa czy rozwoju szeroko rozumianej kompetencji komunikacyjnej. Uczestnikom stworzono też okazję do zapoznania się z historią, kulturą i literaturą krajów hiszpańskiego obszaru językowego. Językiem obozu (podczas zajęć i po nich) był język hiszpański. W czasie trwania obozu odbyły się również dyskusje na temat hiszpańskojęzycznych filmów, wycieczka po Poznaniu w języku hiszpańskim oraz inne zajęcia, które pozwoliły połączyć naukę z wypoczynkiem.

mogli indywidualnie zapoznać się z tematyką spotkań i tym samym pogłębić swoją wiedzę. Ponadto korzystali z zasugerowanej przez autorów bibliografii dotyczącej zagadnień związanych z olimpiadą.

Kolejny typ materiałów dostępnych na platformie obejmował transkrypcje wywiadów oraz czatów przeprowadzonych z ekspertami z danej dziedziny (kultura, literatura, historia). Wcześniej uczniowie przesyłali ekspertom swoje pytania i wątpliwości dotyczące interesujących ich tematów.

W ramach serwisu internetowego organizatorzy prowadzili blog. Dzięki niemu można było zapoznać się z najważniejszymi wydarzeniami w świecie hiszpańskojęzycznym, a także z treścią wywiadów przeprowadzonych z laureatami i finalistami poprzednich edycji.

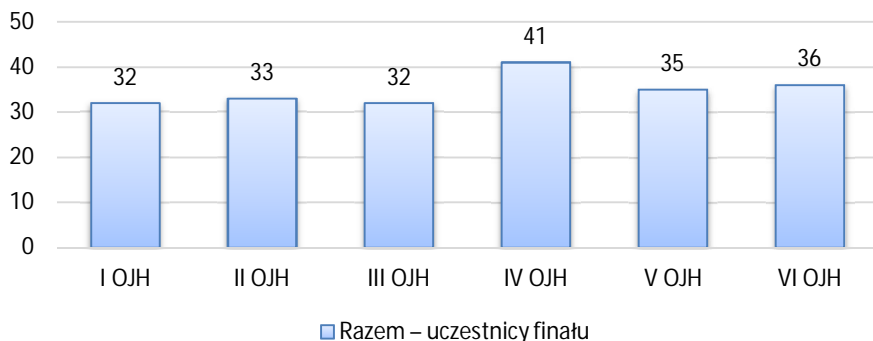
Warto też wspomnieć o dostępnych na platformie scenariuszach lekcji, które tworzone były z myślą o nauczycielach przygotowujących olimpijczyków. Również uczniowie korzystali z tych materiałów, gdyż dzięki nim pogłębiali swoje wiadomości z zakresu konkretnego zagadnienia (np. mogli zapoznać się z użyciem określonych wyrażen idiomatycznych czy słownictwa związanego z muzyką lub ochroną środowiska). Scenariusze lekcji poświęcone były także konkretnym tematom historycznym, kulturowym i literackim. Wszystkie te materiały opracowywali specjaliści i praktycy nauczania języka hiszpańskiego z Polski i Hiszpanii.

4. Metodologia badania ankietowego

Badanie o charakterze ilościowym i jakościowym zostało przeprowadzone wśród uczestników sześciu edycji Olimpiady Języka Hiszpańskiego (2010–2016). Ankieta zawierała 20 pytań (otwartych i zamkniętych) dotyczących opinii uczniów m.in. na temat organizacji tego konkursu. W niniejszym artykule skupimy się jedynie na kwestiach związanych z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi oraz nowoczesnych technologii w OJH. W związku z tym opracowano następujące pytania szczegółowe:

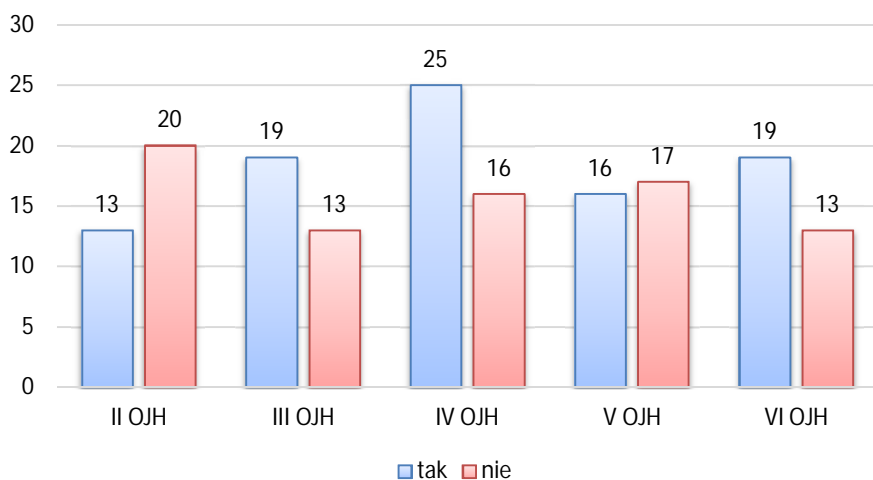
- Czy uczniowie popierają wypełnianie testów na etapie szkolnym oraz etapie okręgowym w wersji elektronicznej?
- W jaki sposób finaliści oceniają stronę internetową olimpiady?
- Z jakich materiałów dostępnych na platformie *Moodle* uczniowie korzystali najczęściej?

Ankietowanymi byli finaliści (155) i laureaci (54) Olimpiady Języka Hiszpańskiego, w sumie 209 osób, przy czym analizie poddano 177 ankiet przeprowadzonych w latach 2011–2016. Realizacja ankiet w pierwszej edycji OJH miała charakter pilotażowy. Poniżej przedstawiamy udział uczestników III etapu w poszczególnych edycjach olimpiady (wykres 1). W każdym finale OJH średnio uczestniczyło około 30–40 uczniów.

Wykres 1: Liczba uczestników finału w poszczególnych edycjach OJH (2010–2016).

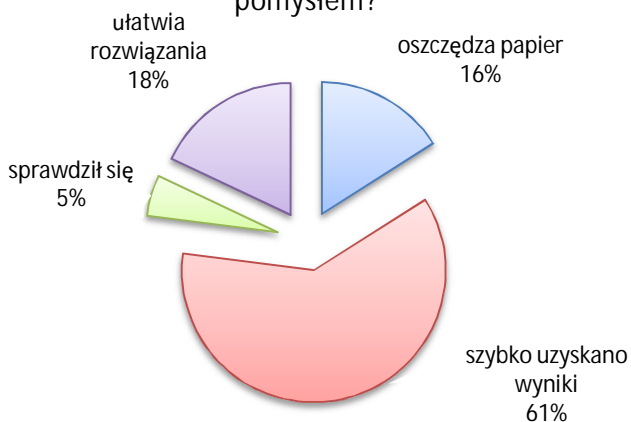
Pierwsza grupa pytań z zakresu wykorzystania nowych technologii dotyczyła wypełniania testów na etapach: szkolnym i okręgowym. W pierwszej kolejności uczestnicy odpowiadali na pytanie: *Czy uważasz, że elektroniczny sposób wypełniania testów na etapie szkolnym to dobry pomysł?* Analiza odpowiedzi pokazuje, że uczniowie są podzieleni w swoich opiniach, gdyż 54% z nich poparło wypełnianie testu w formie elektronicznej w szkole, a 46% uznała ten sposób wypełniania testów za pomysł nietrafiony. Patrząc na dane (wykres 2), można jednak zauważyć, że z roku na rok coraz więcej uczniów przekonywało się do realizacji etapów pisemnych w wersji *online*. Wyjątek stanowi V OJH, w której 16 uczniów poparło wypełnianie testu w formie elektronicznej, a 17 było przeciw.

Wykres 2: Opinie uczniów na temat wypełniania testów w formie elektronicznej w trakcie poszczególnych edycji OJH na etapie szkolnym.

Interesowały nas też szczegółowe opinie dotyczące elektronicznego wypełniania testów w trakcie I etapu zawodów. Stąd zadaliśmy dodatkowe pytanie otwarte: *Dlaczego elektroniczne wypełnianie testów w szkole jest lub nie jest dobrym pomysłem?* Odpowiedzi pogrupowaliśmy w kilka kategorii (wykresy 3 i 4).

Dlaczego elektroniczne wypełnianie testów jest dobrym pomysłem?

Wykres 3: Pozytywne opinie uczniów na temat elektronicznego sposobu wypełniania testów na etapie szkolnym olimpiady.

Analiza odpowiedzi jednoznacznie wskazuje, że w dużej części uczniowie (61%) doceniają czas uzyskania wyników, które otrzymywali jeszcze tego samego dnia. Uczniowie chwalili też testy *online* ze względu na oszczędność papieru i łatwość ich rozwiązywania.

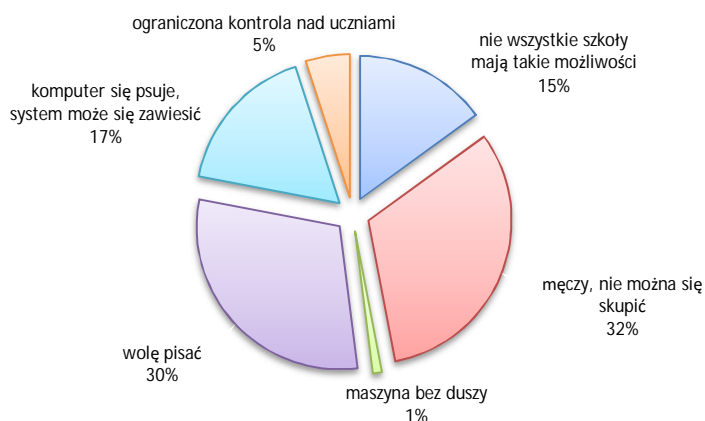
Z kolei przeciwnicy elektronicznego wypełniania testów (wykres 4) narzekali na brak możliwości dużego skupienia, gdyż wypełnianie testów w wersji *online* męczyła ich oczy (32%). Duża grupa (30%) zaznaczała, że jest przyzwyczajona do tradycyjnych metod realizacji tego typu egzaminów. Również zwracano uwagę na problemy techniczne związane z elektronicznym wypełnianiem testów, np. awaria komputera, brak dostępu do Internetu itd. (17%). Obawy uczniów dotyczyły również niewystarczającej liczby komputerów w szkołach. Niektórzy zaznaczali też, że w przypadku realizacji zadań na komputerze nauczyciel ma ograniczoną kontrolę nad uczniami.

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat elektronicznego wypełniania testów na etapie okręgowym. W przeciwieństwie do etapu szkolnego, podczas zawodów II stopnia, część pisemna odbywała wyłącznie w formie elektronicznej. Odpowiadając na pytanie: *Jak oceniasz elektroniczny sposób wypełniania*

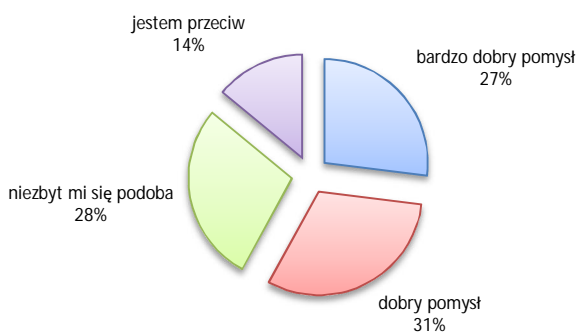
testów na etapie okręgowym?, finaliści mieli do wyboru cztery możliwości odpowiedzi (wykres 5). Wynik procentowy pokazuje, że również i w tym przypadku uczniowie są podzieleni, przy czym przeważają opinie popierające (bardzo dobry/dobry pomysł) pisanie testu *online* (w sumie 58%).

Dlaczego elektroniczne wypełnianie testów nie jest dobrym pomysłem?

Wykres 4: Negatywne opinie uczniów na temat elektronicznego sposobu wypełniania testów na etapie szkolnym olimpiady.

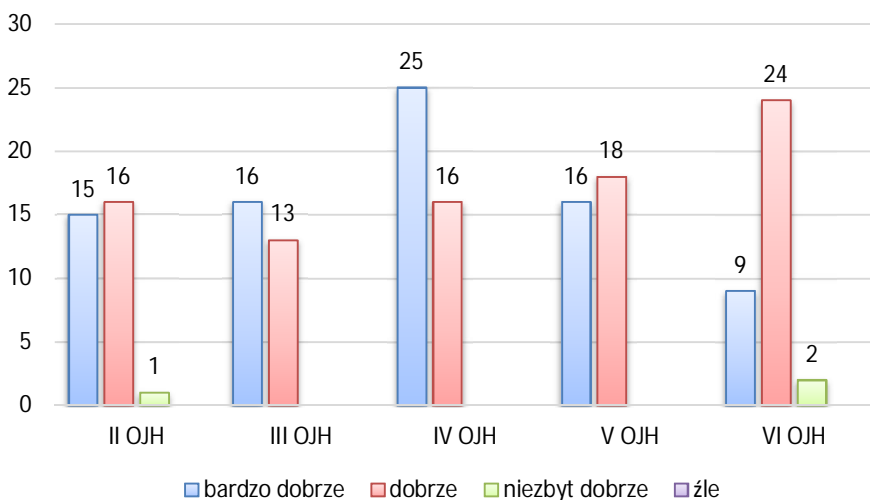
Jak oceniasz elektroniczny sposób wypełniania testów na etapie okręgowym?

Wykres 5: Opinia uczniów na temat elektronicznego wypełniania testów na etapie okręgowym olimpiady.

Poprosiliśmy również uczniów o szczegółową ocenę części pisemnej zawodów II stopnia (etap okręgowy). W związku z tym zadaliśmy im pytanie: *Jak*

oceniasz sam przebieg części pisemnej egzaminu na etapie okręgowym? Analiza odpowiedzi (wykres 6) wskazuje, że nikt nie ocenił tej części negatywnie, a ocenę „niezbyt dobrze” zaznaczyły tylko 3 osoby (2%). Analiza procentowa odpowiedzi potwierdziła, że ogólnie większość uczniów ocenia dobrze (49%) lub bardzo dobrze (również 49%) elektroniczną wersję części pisemnej etapu okręgowego.

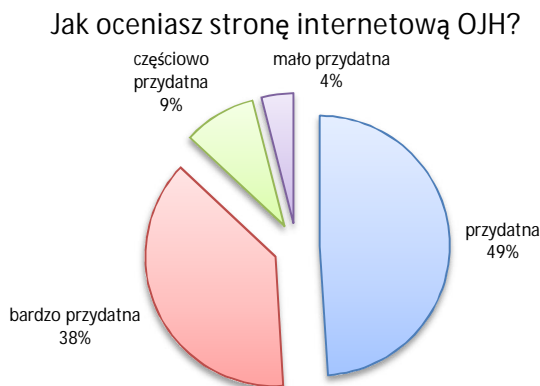

Wykres 6: Szczegółowa ocena etapu pisemnego w wersji *online* z podziałem na poszczególne edycje OJH.

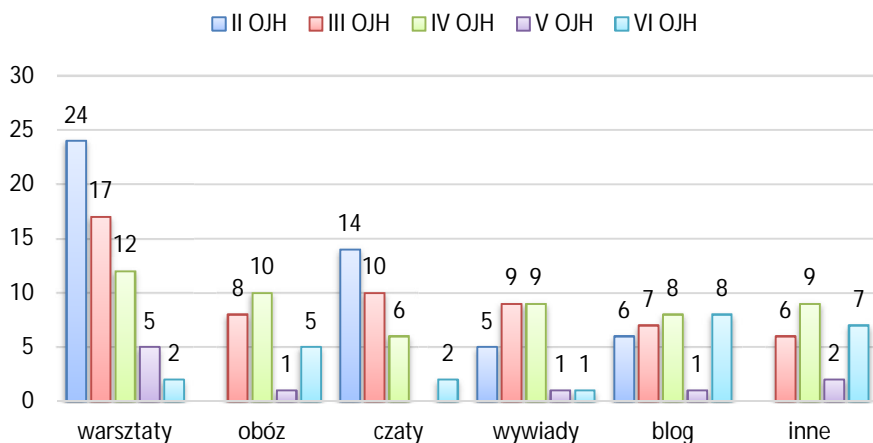
Poniżej zamieszczamy kilkanaście przykładowych opinii uczniów na temat części pisemnej (etap okręgowy):

- dobre warunki, nowoczesna sala;
- nie było żadnych zakłóceń, przeszkód;
- problemy ze sprzętem, ale szybko zostały rozwiązane;
- wszystko odbyło się płynnie;
- w sali obok był głośny wykład;
- sprawnie oceniano;
- dobrze zorganizowane;
- był odpowiednio trudny;
- wystarczający czas, wiedza na odpowiednim poziomie;
- zbyt ogólnie przedstawione zasady logowania i pracy z systemem;
- bez niespodzianek;
- był jeden błąd w arkuszu odpowiedzi;
- dla dwóch osób zabrakło komputerów, było opóźnienie.

Następna grupa pytań dotyczyła opinii uczniów na temat serwisu internetowego OJH. Ankietowanych w pierwszej kolejności poproszono o ocenę globalną strony internetowej olimpiady (wykres 7). Z zebranych danych wynika, że w sumie 87% uczniów przyznało, że serwis internetowy OJH okazał się bardzo przydatny lub przydatny.

Wykres 7: Ocena serwisu internetowego OJH.

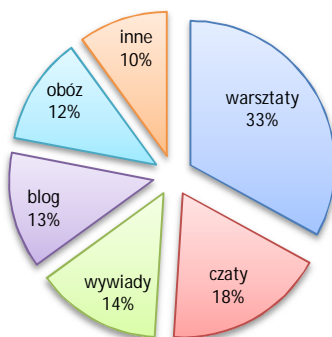
Wykres 8: Ocena materiałów OJH w poszczególnych edycjach olimpiady.

Uczestnicy finałów poszczególnych olimpiad wypowiedzieli się również na temat konkretnych materiałów dostępnych na stronie internetowej OJH (wykres 8). Otrzymane wyniki wskazują, że z materiałów przygotowanych przez organizatorów w największym stopniu korzystali uczestnicy II i III OJH, a w najmniejszym V OJH. Wynik ten można wytłumaczyć tym, że pierwsze trzy edycje OJH były

współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Otrzymane środki pozwoliły wówczas na opracowanie dużej liczby materiałów, których treści pokrywały się aktualnymi programami II i III OJH.

Z kolei największym zainteresowaniem finalistów cieszyły się materiały z warsztatów (spotkań informacyjno-konsultacyjnych), czatów i wywiadów, a w mniejszym stopniu baza danych obozu językowego (wykres 9). Mała popularność materiałów obozowych jest uzasadniona, gdyż tematyka większości z nich dotyczyła zagadnień programowych tylko trzeciej edycji olimpiady.

Z jakich materiałów OJH korzystałeś/aś?

Wykres 9: Globalna ocena materiałów dostępnych na wirtualnej platformie OJH.

5. Podsumowanie i wnioski

Otrzymane wyniki badania pokazują, że nie w każdej sytuacji uczniowie należący do tzw. *pokolenia tubylców* chcą korzystać z nowych technologii. Biorąc pod uwagę opinie uczniów na temat wykorzystania testów *online* podczas części pisemnych Olimpiady Języka Hiszpańskiego (etap szkolny i okręgowy), musimy stwierdzić, iż w obu przypadkach są one podzielone. Wielu uczniów wskazywało, że nie wszystkie szkoły dysponują wystarczającą liczbą komputerów. Poza tym woleli oni wypełniać test w sposób tradycyjny. Finaliści wyrazili też swoje obawy dotyczące braku dostępu do Internetu oraz awarii systemu, a co za tym idzie brakiem zapisu ich wyników. Warto jednak zaznaczyć, że większość uczniów po zakończeniu testów pisemnych na etapie okręgowym przeprowadzonym w ośrodkach uniwersyteckich przyznała, iż przebiegały one bez większych zakłóceń. Z kolei uczniowie popierający elektroniczną formę rozwiązywania testów wyrazili opinie, że dzięki temu narzędziu dużo szybciej znane są wyniki, ułatwiony jest sposób rozwiązywania testów (nie trzeba kreślić źle zaznaczonej odpowiedzi), a także jest to forma bardzo ekologiczna ze względu na oszczędność papieru.

Jeśli chodzi o materiały dostępne na platformie *Moodle*, w największym stopniu uczestnicy przygotowujący się do olimpiady korzystali z materiałów podczas organizacji II i III OJH. Dużym zainteresowaniem cieszyły się materiały z warsztatów, a na kolejnym miejscu znalazły się wywiady i czaty z ekspertami.

Na koniec chcielibyśmy przedstawić przyszłym i obecnym organizatorom olimpiad, a także MEN kilka rekomendacji dotyczących wykorzystania nowoczesnych technologii. W naszej opinii praktycznie wszystkie opisane wyżej nowatorskie rozwiązania są godne kontynuacji i rozwijania. Przy czym na największe wyróżnienie, szczególnie z punktu widzenia organizacyjnego, zasługują elektroniczne testy przeprowadzane na etapie okręgowym, pomimo wstępnej niechęci uczniów. Wprowadzenie testów elektronicznych w trakcie olimpiady ma kilka podstawowych zalet. Ważny jest bowiem nie tylko krótszy czas oczekiwania na wyniki, lecz także brak konieczności zatrudniania dodatkowych egzaminatorów w przypadku rozwiązywania testów w formie papierowej. Poza tym testy w wersji *online* wpływają w znacznym stopniu na zmniejszenie kosztów przeznaczonych na noclegi i wyżywienie uczestników. Wówczas zawody II stopnia odbywają się zazwyczaj w ciągu jednego dnia lub maksymalnie dwóch dni.

Jeśli chodzi o zalecenia ofertowe MEN, by rozwiązywanie testów odbywało się w trybie *online* na etapie szkolnym, uważamy, że szkoły powinny mieć możliwość dokonania wyboru, czy i w jakim zakresie chcą przeprowadzić zawody I stopnia w wersji elektronicznej, biorąc pod uwagę zaplecze techniczne danej placówki. W związku z tym warto, by MEN wyżej oceniało rozwiązywanie testów na etapie okręgowym, w którym bierze udział dużo mniejsza liczba uczniów, a zawody odbywają się zazwyczaj na uczelniach wyższych dysponujących większą liczbą komputerów i lepszym dostępem do Internetu⁸.

W ramach rozwiązań nowatorskich dla potrzeb olimpiad i konkursów rekomendujemy również tworzenie serwisów internetowych spełniających liczne funkcje (informacyjną, edukacyjną, komunikacyjną). W skład serwisu internetowego mogą wchodzić następujące narzędzia: blog, dostęp do platformy *Moodle*, forum, panel dla szkolnych koordynatorów umożliwiający pobieranie plików, przydatne linki, dział FAQ, zakładki poświęcone kolejnym edycjom oraz poszczególnym wydarzeniom dla uczniów i nauczycieli. Rekomendujemy też korzystanie z alternatywnych form kontaktu z uczestnikami i nauczycielami (portale społecznościowe, serwis Youtube i in.). Na podstawie zdobytych doświadczeń podczas

---

⁸ Ze względu na coraz większe zainteresowanie szkół rozwiązywaniem testów w wersji *online*, w Olimpiadzie Języka Hiszpańskiego zawody I stopnia odbywały się w ciągu dwóch dni. Dzięki temu organizatorzy konkursu chcieli uniknąć ewentualnych problemów związanych z przeciążeniem łącza, gdyż testy odbywały się o tej samej godzinie we wszystkich szkołach.

organizacji Olimpiady Języka Hiszpańskiego, uważamy, że stosowanie nowoczesnych i przyjaznych uczniom narzędzi wpływa na lepszy kontakt z nimi oraz na zwiększenie atrakcyjności przekazywanych im informacji.

BIBLIOGRAFIA

- Aguilera Carrasco J.M. (2005), *From e-mail to superweb tools!* (w) Cal N., Nuñez P., Palacios I.M. (red.), *Nuevas tecnologías en Lingüística, Traducción y Enseñanza de lenguas*. Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, s. 155-164.
- Blink R. (2016), *Leading Learning for Digital Natives. Combining Data and Technology in the Classroom*. New York: Routledge.
- Burbat R. (2016), *El aprendizaje autónomo y las TIC en la enseñanza de una lengua extranjera: ¿Progreso o retroceso?* (w) „Porta Linguarium”, nr 26, s. 37-51. *Online*: http://www.ugr.es/~portalin/articulos/PL_numero26/ART3_Ruth%20Burbat.pdf [DW 12.11.2017].
- Davidson C.N. (2011), *Now You See It. How the Brain Science of Attention Will Transform the Way We Live, Work, and Learn*. New York: Viking.
- Denek K. (1997), *Efektywność edukacji szkolnej* (w) „Studia Pedagogiczne”, nr 30, s. 91-106.
- Drożdźiał-Szelest K. (2004), *Strategie uczenia się języka obcego: badania a rzeczywistość edukacyjna* (w) Pawlak M. (red.), *Autonomia w nauce języka obcego*. Poznań – Kalisz: Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM.
- Dryjańska A. (2015), *Internetowe zasoby audiowizualne sposobem na kształtowanie savoir-être uczniów* (w) „Języki Obce w Szkole”, nr 4, s. 33-39. *Online*: http://jows.pl/sites/default/files/dryjanska_1.pdf [DW 13.07.2017].
- Ducourtioux S. (2015), *Dydaktyzacja treści multimedialnych w środowisku e-learningowym: bogactwo możliwości* (w) „Języki Obce w Szkole”, nr 4, s. 24-32. *Online*: <http://jows.pl/sites/default/files/ducourtioux.pdf> [DW 15.07.2017].
- Kandzia J. (2011), *Kształtowanie wartości dydaktycznych i wychowawczych w procesie edukacji matematycznej z wykorzystaniem technik multimedialnych*. Kraków: Impuls.
- Kordziński J. (2012), *Zarządzanie rozwojem szkoły*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska.
- Michońska-Stadnik A. (2013), *Teoretyczne i praktyczne podstawy weryfikacji wybranych teorii subiektywnych w kształceniu nauczycieli języków obcych*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Ontoria Peña M. (2014), *La plataforma Moodle: características y utilización en ELE* (w) Contrearras Izquierdo N.M. (red.), *La enseñanza del español como LE/L2 en el siglo XXI*. Jaén: ASELE, s. 913-921. *Online*: http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/pdf/24/24_913.pdf [DW 20.11.2017].

- Prensky M. (2010), *Teaching Digital Natives. Partnering for real learning*. Thousand Oaks: Corwin.
- Prensky M. (2012), *From Digital Natives to Digital Wisdom. Hopeful Essays for 21st Century Learning*. Thousand Oaks: Corwin.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad, Dz.U. 2002 nr 13, poz. 125.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad, Dz.U. 2017, poz. 1580.
- Small G., Vorgan G. (2015), *2 Weeks to a Younger Brain. An Innovative Program for a Better Memory and Sharper Mind*. West Palm Beach: Humanix Books.
- Stańczyk J. (2008), *Uczeń i nauczyciel w wirtualnej misji: technologie informacji i komunikacji jako narzędzie kształtowania postaw autonomicznych* (w) Pawlak M. (red.), *Autonomia w nauce języka obcego co osiągnęliśmy i dokąd zmierzamy*. Kalisz – Poznań: Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM, s. 315-324.
- Żylińska M. (2013), *Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.